

ZELENI SAVET ZA UNAPREĐENJE ŽIVOTNE SREDINE NA NIVOU LOKALNE SAMOUPRAVE

Zeleni savet je institucionalni mehanizam za unapređenje životne sredine na nivou lokalne samouprave. Kroz rad Zelenog saveta lokalna samouprava uspostavlja dugoročnu, i na jasnim pravilima zasnovanu, saradnju sa civilnim društvom i građanima koji su zainteresovani za rešavanje problema i uspešnu primenu evropskih standarda u oblasti životne sredine. Problemi sa kojima se lokalne zajednice suočavaju prevazilaze administrativne kapacitete i mogućnosti lokalne samouprave, te je zbog toga neophodno da se i drugi zainteresovani akteri uključe u proces kreiranja i primene politike životne sredine. Mehanizam Zelenih saveta nudi dugoročna i praktična rešenja i zasniva se na principima javnosti rada lokalne samouprave, podele odgovornosti i građanske participacije u kreiranju i sprovođenju politike životne sredine.

Otkuda javnost u procesu osmišljavanja i primene politike životne sredine?

Učešće građana u stvaranju praktičnih politika je politički princip i praksa koja zahteva i omogućava uključivanje onih na koje praktične politike utiču ili koji su za te politike zainteresovani. Princip učešća građana podrazumeva da oni kojih se odluke tiču imaju pravo i da budu uključeni u proces donošenja odluka.

Uticao javnosti nije zamena za primenu formalnih pravila i demokratskih principa, kao što su slobodni i pravedni izbori, otvorene i reprezentativne skupštine, odgovorna vlada, politički neutralna administracija, primena instrumenata za neposredno učešće u donošenju odluka i poštovanje ljudskih prava. U nedovoljno razvijenoj demokratiji gde građani i organizacije civilnog društva (OCD) traže sve veću otvorenost i transparentnost u procesu stvaranja praktičnih politika i donošenja odluka, dok zajednice i izazovi postaju sve kompleksniji, izvršna vlast je primorana da unapređuje saradnju sa akterima koji nisu deo javne uprave.

Učešćem javnosti se osnažuje poverenje u vladu,

promoviše njena transparentnost i odgovornost, jača svest građana građana i, konačno, doprinosi stvaranju održivih praktičnih politika. Konsultovanje sa građanima, prikupljanje njihovih predloga i primedbi je dvosmeran proces u kome organi vlasti traže i dobijaju mišljenje od građana o određenim temama od interesa za same građane i organe upravljanja. Za razliku od procesa informisanja u kojem su građani korisnici informacija, u procesu konsultovanja organi vlasti preuzimaju ulogu korisnika informacija. Uspostavljanjem dijaloga između građana i lokalnih organa vlasti otvara se prilika da građani postanu nezabilazan faktor u upravljanju lokalnim razvojnim politikama.

Ostaje otvoreno pitanje kako omogućiti institucionalni, održivi okvir za saradnju između lokalnih samouprava, različitih udruženja građana i samih građana u procesu osmišljavanja i primene politike životne sredine. Zeleni saveti su jedan od modela koji se u praksi pokazao kao delotvoran i efikasan model saradnje.

(Ne)primenjivanje postojećeg okvira za učešće javnosti

Politika životne sredine u procesu pristupanja Evropskoj uniji (EU) je finansijski najzahtevnija, a sa druge strane, duboko prožima ostale lokalne razvojne politike (ruralni razvoj, energetiku, zdravstvo, regionalni razvoj, itd). Samim tim, i primena evropskih standarda na lokalnom nivou podrazumeva multisektorski pristup, ali i neophodno učešće svih zainteresovanih aktera u zajednici.

Zajedničkim delovanjem, davanjem snažnije uloge udruženjima na lokalnom nivou i uspostavljanjem institucionalne saradnje sa civilnim društvom u procesu osmišljavanja i kreiranja politike životne sredine, lokalna samouprava postavlja temelj za delotvornu primenu standarda EU u oblasti životne sredine i podstiče građanski aktivizam. Kroz institucionalno uključivanje civilnog društva u proces kreiranja praktičnih politika građani dobijaju veću i neposredniju ulogu u lokalnom javnom životu, kao i osećaj zajedničke odgovornosti za donete odluke. Navedena saradnja lokalnih organa vlasti i udruženja ne sme da dovede u pitanje nezavisnost i kvalitet rada samih udruženja. Lokalna vlast treba da pruži mogućnost udruženjima za davanje pozitivnog doprinosa celokupnom procesu.

U Srbiji svi akteri, a naročito političke elite, tvrde da postoji jasna veza između osmišljavanja i primene politike životne sredine i neposrednijeg, boljeg učešća građana, strukovnih udruženja i OCD. Nažalost, svedoci smo poražavajućih činjenica prilikom primene principa za koji se svi zdušno zalažu i, makar na deklarativnom nivou, podržavaju. Naime:

– u Republici Srbiji opada zainteresovanost javnosti za neposrednije učešće građana u osmišljavanju

i primeni politike životne sredine, što je praćeno opštom apatijom vezanom za aktivno i odgovorno učešće u javnom životu uopšte;

- očigledne su teškoće i prepreke za uključivanje građana u proces kreiranja i primene konkretnih praktičnih politika vezanih za životnu sredinu kroz neposredne konsultacije i učešće u procesima odlučivanja (učesće javnosti u strateškoj proceni i proceni uticaja na životnu sredinu, primena odredbi Arhuske konvencije, učesće javnosti u stvaranju i primeni lokalnih i regionalnih planova za upravljanje otpadom, transparentnost upravljanja zaštićenim prirodnim dobrima, transparentnost politike upravljanja biomasom u Srbiji su samo neki od primera);
- na lokalnom nivou institucije predstavničke demokratije su slabe i nerazvijene, čime se umanjuje uspešnost funkcionisanja sistema, kao i otvorenost i odgovornost javne uprave;
- zastupljeni su obrasci političke kulture koji ne podstiču građansko učešće, a prisutan je i nizak nivo znanja i svesti građana o njihovim pravima i slobodama i o nadležnostima određenih nivoa vlasti u oblasti politike životne sredine;
- postoji nezainteresovanost građana za javni život koja je prouzrokovana lošim životnim statusom, nedostatkom vremena, informacija i znanja. Takođe, postoji nerazvijena i neefikasna praksa neposrednog učešća građana u donošenju odluka vezanih za politiku životne sredine na lokalnom nivou;

- vlast je centralizovana, dok su nizak finansijski kapacitet lokalne samouprave i njena velika zavisnost od republičkih organa pretpostavke za netransparentan, zatvoren proces kreiranja politike životne sredine na lokalnom nivou;
- Ukidanje Fonda za zaštitu životne sredine i naknade za korišćenje motornih vozila lokalne samouprave su ostale bez značajnih izvora za finansiranje politike životne sredine;
- neadekvatan lokalni izborni sistem (odbornici se biraju sa liste političke partije, a ne neposredno) čija primena nepovoljno utiče na reprezentovanost u lokalnim skupštinama.

Poražavajuća je činjenica da postojeći zakonodavni okvir ostavlja sasvim dovoljno prostora za građansko učešće u procesu osmišljavanja i primene politike životne sredine.

„Svako ima pravo na zdravu životnu sredinu, na blagovremeno i potpuno obaveštavanje o njenom stanju. Svako, a posebno Republika Srbija i Autonomna Pokrajina, su odgovorne za zaštitu životne sredine. Svako je dužan da čuva i poboljšava životnu sredinu.“

Član 74. Ustava Republike Srbije

„... ne dovodeći u pitanje opšte statutarne odredbe, lokalne vlasti imaće mogućnost da određuju sopstvenu internu upravnu strukturu, u cilju njenog prilagođavanja lokalnim potrebama i obezbeđivanja efikasnog rukovođenja.“

Član 6. Evropske povelje o lokalnoj samoupravi

„Radi davanja doprinosa zaštiti prava svakog pojedinca sadašnjih i budućih generacija na život u životnoj sredini adekvatnoj njegovom zdravlju i blagostanju, svaka Strana će garantovati pravo na dostupnost informacija, učešće javnosti u donošenju odluka i pravo na pravnu zaštitu u pitanjima životne sredine, u skladu sa odredbama ove Konvencije.“

Član 3. Konvencije o dostupnosti informacija, učešću javnosti u odlučivanju i dostupnosti pravosuđa u pitanjima koja se tiču životne sredine (Arhuska konvencija)

„Organi i službe jedinice lokalne samouprave dužni su da obaveštavaju javnost o svom radu preko sredstava javnog informisanja i na drugi prikladan način.

Organi i službe jedinice lokalne samouprave dužni su da građanima u ostvarivanju njihovih prava i obaveza daju potrebne podatke, objašnjenja i obaveštenja.

Organi i službe jedinice lokalne samouprave dužni su da svima omogućе podnošenje pritužbi na svoj rad i na nepravilan odnos zaposlenih.“

Član 71. Zakona o lokalnoj samoupravi

„ . . . u ostvarivanju prava na zdravu životnu sredinu svako ima pravo da bude obavešten o stanju životne sredine i da učestvuje u postupku donošenja odluka čije bi sprovođenje moglo da utiče na životnu sredinu.“

Član 9, stav 10, Zakona o zaštiti životne sredine

Uprkos postojanju pravnog okvira za učešće građana u procesu odlučivanja o pitanjima od značaja za život zajednice, ne postoji jasna strategija na nacionalnom nivou koja bi dala dalje smernice, definisala uloge centralnih i lokalnih vlasti, te olakšala razvoj neposrednog učešća građana. Nepostojanje strateškog pristupa za participativno kreiranje razvojnih politika ne ublažava činjenica da su principi transparentnosti, javnosti rada institucija i učešća javnosti ugrađeni u temelje Strategije održivog razvoja i Nacionalne strategije održivog korišćenja prirodnih resursa. U praksi strateški dokumenti u Republici Srbiji se ne posmatraju kao obavezujući tako da ovi principi postaju mrtvo slovo na papiru. Kada se tome doda i nizak nivo svesti i znanja građana o pravima i mogućnostima za učešće u donošenju odluka, jasno je zašto u većini lokalnih samouprava u Srbiji ne postoje dovoljno razvijeni mehanizmi učešća građana u procesu odlučivanja u oblasti politike životne sredine. Dosadašnji pokušaji institucionalizovanog učešća građana i nevladinih aktera u procesu osmišljavanja i primene politike životne sredine na lokalnom nivou nisu bili

uspešni. Zelene stolice, zeleni telefoni, Saveti za razvoj i zaštitu životne sredine i slične inicijative su se pokazale kao neuspešni i neodrživi modeli, jer njihovo osnivanje nije istinski podržano od strane lokalnih vlasti, princip inkluzivnosti nije poštovan (neretko su savete činili samo politički izabrani predstavnici), nije postojao poslovnik o radu, a civilno društvo je bilo nezainteresovano za učešće u radu takvih tela.

Delimičan uspeh ovakvih modela za učešće građana u pojedinim lokalnim sredinama se može pripisati činjenici da su postojali projekti pomoću kojih je finansirano njihovo funkcionisanje. Naravno, postojala je očigledna tendencija prestanka ili drastičnog pada u funkcionisanju ovih institucija po završetku projekata iz kojih su finansirani. Takođe, postignut je skroman uspeh u onim lokalnim samoupravama u kojima je ostvarena dobra saradnja između vladinog i nevladinog sektora, ali su takvi slučajevi, nažalost, samo izuzeci koji potvrđuju pravilo da ne postoji sistemski pristup učešća građana u kreiranju, praćenju i primeni politike životne sredine.

Zeleni savet za unapređenje životne sredine – praktični instrument za učešće građana u osmišljavanju, praćenju i primeni politike životne sredine

Učešće građana je proces koji treba da bude pažljivo isplaniran, sproveden i ispraćen kako bi se postigli što bolji rezultati. Međutim, treba naglasiti da je potrebno veoma oprezno upravljati procesom kada su u pitanju dugotrajna, multisektorska i kontraverzna pitanja.

Osnovni ciljevi učešća javnosti u kreiranju politike životne sredine vrlo jasno su predstavljani u članku „Učešće javnosti – međunarodna načela dobre prakse“ koji je izradilo Međunarodno udruženje za procenu uticaja.¹

Ne postoji plan učešća građana kojim bi svi bili zadovoljni. Postoji, međutim, sistematičan način delovanja koji će proizvesti uspešan plan koji se uklapa u jedinstvene zahteve određene odluke ili pitanja lokalne politike životne sredine. Zeleni saveti su dobar primer ovakvog sistematičnog delovanja.

Zeleni saveti mogu imati različite oblike u zavisnosti od svrhe njihovog formiranja, od neformalnih grupa građana, do krajnje formalnih savetodavnih odbora. Uobičajeno je da Zeleni saveti budu formirani ili kao savetodavni odbori građana pozvanih da predstave gledište šire javnosti ili kao stručne savetodavne grupe koje okupljanju stručnjake iz date oblasti koji nisu deo lokalne uprave, u cilju tehničke i stručne podrške u rešavanju pitanja kreiranja, praćenja, zaštite i ispravnog upravljanja politikom životne sredine.

Lokalna samouprava (LS) definiše nadležnost i mandat Saveta, broj članova, način njihovog

Ciljevi učešća javnosti

Učešće javnosti je suštinski važno za praksu dobrog upravljanja i jačanje demokratskih potencijala lokalne zajednice. Učešćem javnosti se istovremeno postiže ostvarivanje različitih ciljeva:

- pozivanje zainteresovane i aktivnostima pogođene javnosti za učešće u postupku odlučivanja zarad očuvanja pravde, ravnopravnosti i saradnje;
- informisanje i obrazovanje zainteresovanih strana (uključujući i predlagače, javnost, donosiocima odluka i regulatore) o planiranim aktivnostima i posledicama istih;
- sakupljanje podataka i informacija o ljudskim (uključujući i kulturnu, društvenu, ekonomsku i političku dimenziju) i biofizičkim osobenostima zajednice i okruženja, kao i o odnosu zajednica prema svom okruženju (uključujući i tradicionalna i lokalna znanja);
- ostvarenje doprinosa javnosti u vidu novih ideja u vezi obima, vremenskih okvira i načina za smanjenje negativnih uticaja planiranih aktivnosti, radi poboljšanja pozitivnih rezultata ili pravedne nadoknade za štetne uticaje koji se ne mogu ublažiti;
- doprinos boljoj analizi predloga koji vode kreativnijem razvoju, održivijim aktivnostima i većoj podršci javnosti, nego što bi to u suprotnom bio slučaj;
- doprinos uzajamnom obrazovanju zainteresovanih strana i unapređenju postupka učešća javnosti i postupka procene uticaja tokom izrade predloga.

¹ Celokupan tekst možete preuzeti sa blog stranice Centra za evropske integracije BOŠ-a <http://www.bos.rs/ceiblog/ucesce-gradana-u-donosnju-odluka/781/2013/01/31/ucesce-javnosti-u-procesu-donosnja-odluka---medunarodna-nacela-dobre-prakse.html>

izbora, dužinu njihovog mandata, kao i neka druga pitanja, npr. učestalost sastanaka. LS je u obavezi da pruži logističku podršku zelenim savetima, kao što je obezbeđivanje mesta za sastanke i pomoć u njihovom organizovanju, definisanju i distribuciji dnevnog reda i zapisnika, te pomoć u pristupu svim neophodnim informacijama.

LS poziva zainteresovane strane da delegiraju predstavnike u sastav Saveta koji mogu doprineti rešavanju određenog pitanja. Zeleni savet treba da se sastoji i od pojedinaca koji poseduju ekspertizu u oblasti životne sredine i čije učešće doprinosi boljoj informisanosti, sagledavanju problema i mogućih rešenja.

Sastav saveta je od ključnog značaja za njegov uspešan rad. Članovima Saveta se, takođe, mora eksplicitno predočiti da se od njih zahteva posvećenost i ulaganje vremena u rad ove grupe,

jer su članovi ove grupe, u načelu, volonterski angažovani, iako njihovo članstvo mora formalno da potvrdi LS. U svom radu Savet mora da uživa poverenje i podršku LS. Predsedavajući Saveta bi trebalo da bude lice postavljeno u LS (u idealnoj situaciji predsednik skupštine opštine ili član opštinskog veća/odbornik koji se bavi pitanjima životne sredine).

Zeleni saveti bi trebalo da budu institucije trajnog karaktera sa trajnim zaduženjima i obavezama. U tom slučaju, članovi se redovno sastaju za vreme trajanja mandata Saveta kako bi mogli da daju svoj kontinuirani doprinos.

Zeleni saveti vode ka uspostavljanju efektivnog i kontinuiranog dijaloga koji će omogućiti da pitanja i brige građana budu dubinski istražena i rešena tako što cela zajednica učestvuje u procesu odlučivanja.

Prednosti postojanja Zelenih saveta na lokalnom nivou

(1) Unapređenje kvaliteta politike životne sredine i usluga lokalne samouprave u ovoj oblasti

Kada organ LS uključi različite grupe u proces donošenja odluka i pružanje usluga, ove grupe shvataju problematiku iz prve ruke. LS preko zelenih saveta (ZS) dobija nove perspektive stvaranja i unapređenja politike životne sredine. Rasprave otvorene unutar ZS služe kao polazne pretpostavke i kao provera predloženih opcija za primenu konkretnih segmenata politike životne sredine na lokalnom nivou.

(2) Pružanje pomoći u rešavanju složenih ekoloških problema

Društveni, ekonomski i socijalni izazovi (ne) primene politike životne sredine mogu biti veoma složeni. Umrežavanjem različitih grupa, ZS stalno dobija nove izvore informacija, izgrađuje osećaj zajedničkog cilja i povećava mogućnost pronalaženja održivijih rešenja za konkretni ekološki izazov u lokalnoj zajednici.

Zašto Zeleni saveti?

- ✓ LS ne može sama da reši probleme iz oblasti životne sredine zbog širine, sveobuhvatnosti i značaja ovih problema;
- ✓ Politika životne sredine će imati promenljiv uspeh u svakoj situaciji koja zahteva dogovor zainteresovanih strana, a taj dogovor izostane;
- ✓ ZS unapređuju rad na praćenju i izradi izveštaja i raspolaganja budžetom, koordinaciju sa opštinama, gradovima i organizacijama iz regiona;
- ✓ ZS podstiču razvoj novih inicijativa i projektnih predloga, otvaraju mogućnost da stručnjaci pomognu opštinskim organima u vezi uvođenja novih propisa i rešavanju problema koji su vezani za životnu sredinu;
- ✓ Usled nedostatka kvalitetnih statističkih podataka mogu se koristiti i saveti i mišljenja ljudi koji žive u samoj zajednici;
- ✓ Radom ZS se unapređuje delotvornost postojećih mehanizama za uključivanje građana, proces obaveštavanja i davanje mišljenja javnosti u postupku procene uticaja;
- ✓ Stručnjaci, javnost i donosioci odluka mogu da se usaglase oko odgovarajuće metodologije za procenu uticaja planova i projekata na životnu sredinu, jer se u praksi obično koriste najjednostavnija propisana rešenja koja često ne pokrivaju sve aspekte uticaja;
- ✓ ZS se pojavljuje kao predlagač akcija kojima se unapređuje znanje, javna svest u oblasti životne sredine i kontinuirano radi na osmišljavanju inicijativa za rešavanje postojećih problema;
- ✓ Kroz rad ZS, zainteresovana javnost formuliše svoje kritike i žalbe na odluke nadležnih organa, a predstavnici nadležnih organa, uključeni u rad ZS, omogućavaju bolju komunikaciju i efikasniju obradu kritika i žalbi unutar institucionalnog okvira LS;
- ✓ Povećava se poverenje u rad nadležnih organa;
- ✓ Uspostavljanja se zajedničko praćenje i obaveštavanje cele zajednice o poštovanju/kršenju zakonskih procedura koje važe u oblasti životne sredine;
- ✓ Stvara se i povećava svest o zajedničkoj odgovornosti svih zainteresovanih strana za kvalitet životne sredine, samim time i kvalitet života građana.

(3) Jačanje poverenja i razumevanja između aktera na lokalnom nivou

Stvaranjem aktivnih veza kroz ZS, LS može smanjiti osećaj 'nas' i 'njih'. Kroz angažovanje predstavnika civilnog društva i aktivnih članova lokalne zajednice u ZS, LS razvijaju poverenje građana u svoje organe, za koje se (na primeru ZS) može reći da zaista pozivaju na učešće građane i nevladine aktere i stvarno slušaju njihove potrebe i predloge za osmišljavanje i primenu politike životne sredine. Na taj način gradi se odnos poverenja što je veoma važno kada treba doneti teške odluke kojima neće svi akteri biti zadovoljni, a takvih odluka je mnogo kada je u pitanju politika životne sredine.

(4) ZS podržavaju aktivno građanstvo i inkluzivnu lokalnu zajednicu

ZS kroz omogućavanje aktivnog učešća građana, samim time poštuju i ljudska prava na učešće u donošenju odluka koje ih se tiču. LS na ovaj način podstiče participativnu demokratiju u kojoj svi prepoznaju svoj udeo i ulogu. Građani se osećaju moćnijim, pravednije tretiranim i vrednijim ukoliko LS saraduju sa njima. Stvaranje ambijenta (ZS) u kojem građani mogu rešavati sopstvene probleme podstiče se samopouzdanje i inovacija kao pokretači napretka jedne lokalne zajednice.

(5) Efikasnije merenje napretka u politici životne sredine i unapređenje veština

Rad ZS unapređuje praćenje i vrednovanje programa koji se sprovode u oblasti politike životne sredine na nivou lokalne zajednice. Aktivne veze uspostavljene unutar ZS, takođe mogu omogućiti konstruktivne povratne informacije o rezultatima

rada organa LS neophodnih za buduće aktivnosti kojima će se unaprediti politika životne sredine.

Uspostavljanje veze sa nevladinim organizacijama (NVO) i građanima nudi mogućnosti organima LS da izgrade niz komunikacionih veština koje se mogu primeniti u osmišljavanju, praćenju i primeni drugih lokalnih razvojnih politika.

(6) Unapređenje transparentnosti i odgovornosti u radu lokalne samouprave

ZS omogućava:

(a) Razmenu informacija u obliku koji je dostupan svim zainteresovanim stranama o:

- aktuelnim konsultativnim procesima,
- programima u oblasti politike životne sredine koje su trenutno u procesu izrade ili usvajanja,
- primeni programa, referentnih zakonskih i podzakonskih akata, lokalnih strategija i nadležnosti u oblasti politike životne sredine,
- trenutnom statusu politike životne sredine u lokalnoj zajednici.

(b) Efikasnije i transparentnije procedure za:

- donošenje odluka u oblasti unapređenja i zaštite životne sredine,
- pružanje jasnih, otvorenih i pristupačnih procedura za učešće građana,
- obezbeđivanje minimuma konsultativnih standarda, kao što su jasni ciljevi, pravila za učešće, vremenski okvir, kontakti, itd,
- obezbeđivanje adekvatnih vremenskih okvira i sredstava za konsultovanje,
- organizovanje otvorenih konsultativnih sastanaka, uključujući i poziv svim potencijalnim zainteresovanim stranama,

- poštovanje utvrđenih ciljeva, programa, pravila i aktivnosti za primenu politike životne sredine u lokalnoj zajednici.
- (c) Odgovornost lokalne samouprave za:
- obezbeđivanje aktivne uključenosti predstavnika relevantnih organa lokalne samouprave,
  - uzimanje u obzir i razmatranje predloga različitih zainteresovanih strana na nivou lokalne zajednice,
  - primenu zakona, podzakonskih akata i nadležnosti u oblasti politike životne sredine na lokalnom nivou,
  - stvaranje osećaja zajedničkog vlasništva i osećaja odgovornosti za primenu kvalitetne i održive politike životne sredine na nivou lokalne zajednice,
  - reagovanje na posebne potrebe koje proizilaze iz primene politike životne sredine.
- (d) Obezbeđivanje sredstava:
- podrška aktivnom učešću OCD u vidu konkretne pomoći (npr. raspodela sredstava iz lokalnih budžetskih fondova za zaštitu životne sredine) ili administrativnih usluga.

Nadležnosti, dužnosti i uticaj lokalnog ZS treba da se definišu u zavisnosti od sledećih faktora: stanja politike životne sredine u konkretnoj lokalnoj zajednici, konkretnih aktera zainteresovanih i uključenih u osmišljavanje, praćenje i primenu ove politike, kulture komunikacije, do sada izgrađenog poverenja i ostvarene saradnje između organa LS i nevladinih organizacija. U odnosu na ove segmente, ZS može imati različite nadležnosti i nivoe uticaja na politiku životne sredine na lokalnom nivou.

REGIONALNI CENTAR ZA ŽIVOTNU SREDINU
Srbija

Ovaj projekat se realizuje uz podršku programa SENSE koji sprovodi Regionalni centar za životnu sredinu (REC). Program finansira Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA).

Kampanju za osnivanje zelenih saveta sprovode Beogradska otvorena škola, Arhus centar iz Kargujevca, UNECOOP i Centar za energetska efikasnost, u okviru projekta "ConsSENSus – partnerski pristup u kreiranju politike životne sredine"

Nadležnost, dužnosti i uticaj zelenih saveta na unapređenje životne sredine na nivou lokalne samouprave

Nadležnosti i dužnosti	Najveći mogući uticaj	Najmanji mogući uticaj
<ul style="list-style-type: none"> • Donošenje predloga i inicijativa za unapređenje politike životne sredine; • Praćenje nacionalnih i lokalnih izveštaja relevantnih za politiku životne sredine na lokalnom nivou; • Kontrola trošenja sredstava iz lokalnog fonda za zaštitu životne sredine (ZZS); • Ekspertska podrška organima LS; • Učešće u javnim raspravama; • Predlaganje mera zaštite radi povećanja kvaliteta života građana; • Pisanje predloga opštinskih odluka; • Praćenje konkursa za finansiranje projekata iz oblasti ZZS i predlaganje istih gradskoj upravi i NVO; • Predlaganje preventivnih i sanacionih mera; • Reagovanje u slučaju ekoloških akcidenata; • Predlaganje, planiranje i koordiniranje obrazovnim aktivnostima iz oblasti ZZS; • Praćenje zakonske regulative iz ove oblasti i upoznavanje lokalne uprave i zainteresovane javnosti sa obavezama i mogućnostima koje novi propisi donose; • Proučavanje izveštaja o monitoringu životne sredine; • Davanje mišljenja nadležnom Sekreterijatu o predlogu mera za rešavanje problema ŽS; • Informisanje javnosti o radu ZS. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nadzor nad izradom projektne dokumentacije iz oblasti ZZS; • Davanje mišljenja na lokalne akcione planove u delovima koji se odnose na ZZS; • Učešće u donošenju odluka prilikom kreiranja budžeta za ZZS i izboru OCD koje će dobijati projekte na lokalnim konkursima; • Davanje predloga skupštinama opština za izdvajanja sredstava iz budžeta za ZZS; • Koordiniranje aktivnosti privatnog, javnog i NVO sektora po pitanju ZZS; • Praćenje procedura i kontrola nad sprovođenjem studije uticaja na životnu sredinu; • Formiranje i praćenje rada radnih grupa iz posebnih oblasti (npr. zaštita prirodnih resursa, problemi sa odlaganjem otpada, otpadnih voda, buke, klimatskih promena, razvoj privrede na principima održivog razvoja itd); • Aktivno učesće u donošenju odluka i kontrola nad sprovođenjem odluka; • Kontrola uključenosti javnosti u procese donošenja odluka o ZZS. 	<ul style="list-style-type: none"> • Konstatovanje i praćenje stanja u oblasti ZZS; • Obaveštavanje javnosti; • Davanje mišljenja na procese u LS i pokretanje inicijativa za njihovo poboljšanje; • Učešće na javnim raspravama; • Podsticanje javnosti na učešće u javnim raspravama prilikom razmatranja studija o proceni uticaja projekata na životnu sredinu; • Praćenje poštovanja zakonskih obaveza o obaveštavanju javnosti o stanju životne sredine; • Rad na obrazovanju najmlađih; • Stalno prisustvo u medijima i podizanje svesti o važnosti ZZS; • Rad na povezivanju sva tri sektora (privrednog sektora, LS i građanstvo) i na rešavanju konkretnih problema u lokalnoj zajednici; • Predlaganje aktivnosti i inicijativa.